

Еко Журнал

"Змінювати, щоб жити"

АКЦЕНТ

Жовтень 2025

№23 (73)

**ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ВИДАННЯ РОЗТОВСЮДЖУЄТЬСЯ В ДРУКОВАНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЗАСОБАМИ ЕЛЕКТРОННОГО ЗВ'ЯЗКУ
В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ**

Інформування населення про оцінку впливу на довкілля, в тому числі в транскордонному контексті, спрямованої на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Зміст

- 1** Основні політичні партії ЄС домовилися про послаблення Green Deal
- 2** Цей стартап хоче постачати сонячне світло на темний бік Землі: чому експерти панікують
- 3** **ОГОЛОШЕННЯ** про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля
- 4** **ОГОЛОШЕННЯ** про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля
- 5** **ОГОЛОШЕННЯ** про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля
- 6** Можливо, одне з головних відкриттів 21 століття: оголосили лауреатів Нобелівської премії з хімії
- 7** **ОГОЛОШЕННЯ** про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля
- 8** Земля може скорегувати глобальне потепління, але її методи нам дуже не сподобаються

Засновник та Видавець
Товариство з обмеженою
відповідальністю
«ГЕОАКЦЕНТ»

Головний редактор
Глушаниця Максим Володимирович

Відповідальний за випуск
Глушаниця Максим Володимирович

Видання виходить кожен місяць
за наявності матеріалів

Адреса редакції:
Україна, 01033, м. Київ,
вул. Жилиняська, буд. 59, оф. 159;
тел.: +380734710037;
geo.accent.tov@gmail.com

**Свідоцтво про реєстрацію
засобу масової інформації**
КВ 25247-15187Р від 7.09.2022 р.

Журнал не завжди поділяє позицію
авторів публікації

Видання розповсюджуються
безкоштовно

**За достовірність інформації несуть
відповідальність автори публікації
та рекламодавці**

Віддруковано
ФОП Щуренко Валерія Миколаївна

Наклад 3000 прим.

Замовлення № 15/1

Дата виходу в світ
15 Жовтня 2025 року

Основні політичні партії ЄС домовилися про послаблення Green Deal

Найбільші політичні партії країн ЄС прийняли рішення послабити екологічні вимоги для підприємств та бізнесу. Європейська парламентська більшість, до якої входять Європейська народна партія (EPP), Соціалісти та демократи (S&D) і ліберали (Renew Europe), домовилися внести зміни до директив, які стосуються екологічної відповідальності для підприємств та бізнесів.

Про це повідомляє видання Politico.

Зокрема, правило (Corporate Sustainability Due Diligence Directive, CSDDD), яке зобов'язує компанії враховувати права людини та екологічні стандарти в ланцюгах поставок. Його тепер будуть застосовувати тільки до великих бізнесів – з понад 5 тис. працівників і оборотом коштів від €1,5 млрд. Раніше пороги були значно меншими: 1 тис. працівників та €450 млн. За словами політиків, сотні середніх підприємств ЄС, які раніше підпадали під суворі вимоги, більше не будуть зобов'язані вести детальну звітність щодо екологічного впливу чи дотримання прав людини. Вони пояснюють, що рішення зумовлене зменшенням адміністративного навантаження на компанії та спрощенням виконання екологічних вимог.

Критика рішення з боку екоспільноти

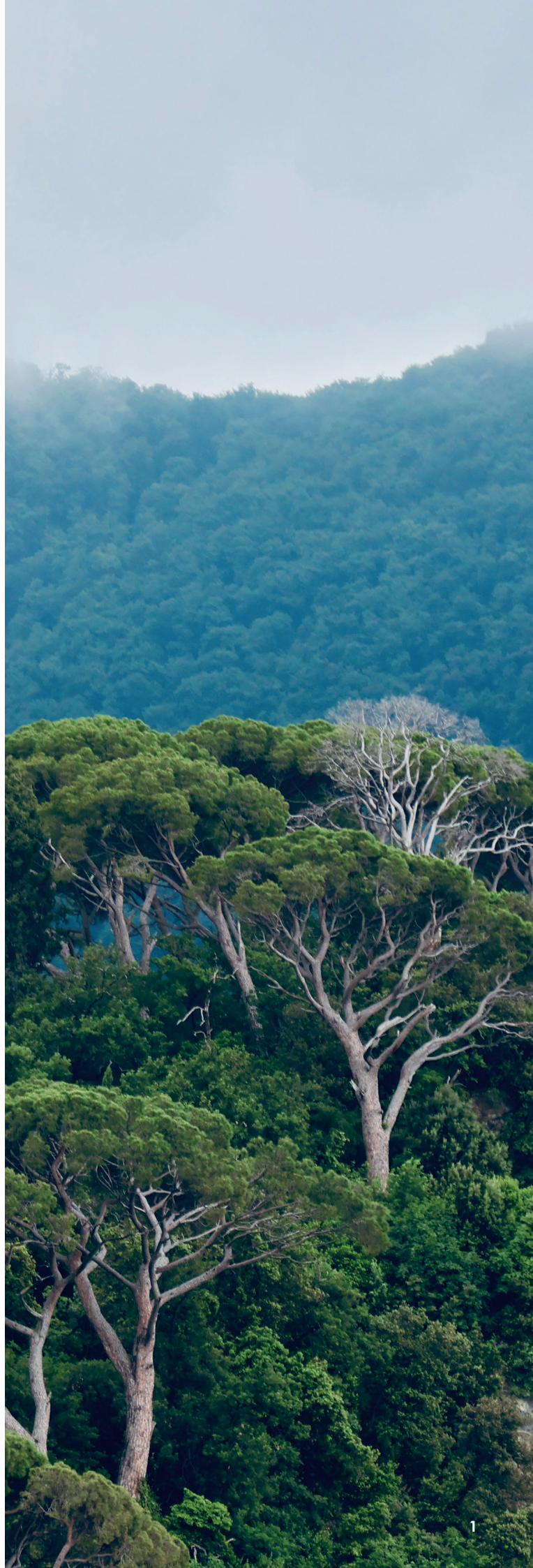
Екологи сприйняли нові домовленості як крок назад у боротьбі зі зміною клімату та порушенням прав людини. Адже за їхніми словами, рішення підвищити ліміти для бізнесів означатиме, що менша частина компаній підпадатиме під контроль.

Екоактивісти додали, що малі та середні підприємства, які раніше були зобов'язані дотримуватися екостандартів, тепер залишаться без нагляду. А це може підірвати ефективність директиви та зробити бізнес менш “прозорим” щодо екологічних та соціальних ризиків.

Представники європейських партій очікують, що нові правила набудуть чинності у 2027 році, але перед цим за них повинні проголосувати у Європейському парламенті. А також узгодити деталі з урядами країн ЄС. Нагадаємо, що міністри довілля Європейського союзу планують встановити нову ціль зменшення викидів парникових газів на 90% до 2040 року.

Зміни стосуються скорочення викидів парникових газів для країн Європейського союзу та країн-підписантів на 90% до 2040 року порівняно з рівнем 1990 року. А також Європейська комісія на засіданні окреслює ключові елементи та умови, які вона повинна відобразити у своїх законодавчих пропозиціях щодо викидів парникових газів після 2030 року, щоб держави-учасниці Паризької угоди змогли досягти кліматичних цілей до 2040 року.

Джерело: Politico

Цей стартап хоче постачати сонячне світло на темний бік Землі: чому експерти панікують

Американський стартап запропонував амбітну ідею – освітлювати сонячні електростанції вночі за допомогою супутників-дзеркал. Ця технологія обіцяє "сонячне світло на замовлення" і може змінити правила гри в енергетиці. Проте такий радикальний план викликає занепокоєння у науковців, які попереджають про можливі незворотні наслідки для планети.

Як працюватиме "сонячне світло на замовлення"?

В основі ідеї компанії Reflect Orbital лежить розгортання на орбіті величезної кількості супутників, оснащених дзеркалами. Ці дзеркала відбиватимуть сонячне світло і спрямовуватимуть його на конкретні ділянки Землі, дозволяючи сонячним електростанціям генерувати енергію навіть уночі, пише ScienceAlert.

План компанії передбачає поступове розгортання системи:

- Почати планують із запуску тестового супутника Earendil-1 з 18-метровим дзеркалом у 2026 році.

- До 2030 року на орбіті має з'явитися вже близько 4000 апаратів.

- Кінцева мета – створити угруповання з 250 000 супутників з дзеркалами діаметром 54 метри кожне. Вони мають обертатися навколо Землі на висоті приблизно 625 кілометрів.

Чому експерти сумніваються?

Однак у вчених є серйозні сумніви щодо реалістичності цього задуму. Головна проблема полягає у фізиці світла. Оскільки Сонце не є точковим джерелом світла, як лазер, відбитий промінь на великій відстані неминуче розсіюється. Розрахунки показують, що з висоти 625 кілометрів (а з урахуванням кута падіння променя – близько 800 кілометрів) освітлена пляма на поверхні Землі матиме діаметр щонайменше 7 кілометрів. Навіть використання вигнутих дзеркал не допоможе сфокусувати світло в меншу точку.

За таких умов світло від одного 54-метрового супутника буде в 15 000 разів слабшим за денне сонячне світло, хоча й значно яскравішим за повний Місяць. Мета стартапу – досягти потужності 200 ва-

тів на квадратний метр, що становить 20% від потужності Сонця опівдні. Щоб освітити один регіон з такою інтенсивністю, знадобиться одночасна робота близько 3000 супутників.

Існує й інша проблема: супутники на такій висоті рухаються зі швидкістю 7,5 кілометра на секунду, тому один апарат може освітлювати конкретну точку не більше 3,5 хвилини. Для забезпечення безперервного освітлення протягом хоча б години знадобляться десятки тисяч супутників, що робить проєкт надзвичайно складним і дорогим. Однак навряд чи це вагомий аргумент, враховуючи, що Reflect Orbital хоче запустити 250 000 апаратів.

Експерименти вже були

Компанія вже провела випробування з відбивачем діаметром 2,5 метра, піднятим на повітряній кулі на висоту 242 метри. Тест показав потужність 516 ватів на квадратний метр, що є непоганим результатом.

Проте масштабувати цей експеримент на космічні відстані практично неможливо – для аналогічного ефекту з орбіти знадобилося б дзеркало площею 42 квадратних кілометри.

Якими є потенційні наслідки для планети?

Найбільше занепокоєння наукової спільноти викликає потенційне світлове забруднення. На відміну від інших супутників, які відбивають світло випадково, апарати Reflect Orbital створені для цього цілеспрямовано. Навіть один тестовий супутник періодично з'являтиметься на нічному небі як об'єкт, значно яскравіший за Місяць. Угрупування з тисяч таких дзеркал стане катастрофою для астрономічних спостережень. Погляд на таке дзеркало через телескоп може бути настільки ж небезпечним, як і погляд на Сонце, і призвести до незворотного пошкодження зору.

Крім того, таке "штучне сонце" порушить добові ритми тварин і заважатиме всім жителям планети милуватися нічним небом. Промені світла, переміщуючись від однієї сонячної ферми до іншої, будуть створювати на небі яскраві спалахи. У відповідь на ці побоювання компанія заявила, що планує робити промені "короткими, передбачуваними та цільовими", уникаючи обсерваторій та надаючи дані про місцезнаходження супутників.

Проте, навіть якщо проєкт запрацює, його ефективність для виробництва доступної енергії залишається під великим питанням, тоді як загроза світлового забруднення є абсолютно реальною. Наслідки успішного втілення цієї ідеї можуть стати фатальними для астрономії та природного вигляду нічного неба.

Джерело: ScienceAlert

Додаток 3

до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля

Дата:

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Реєстру, не зазначається суб'єктом господарювання)

Реєстраційний номер 13168

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

ОГОЛОШЕННЯ

про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля

Повідомляємо про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, зазначеної у пункті 1 цього оголошення, з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності.

1. Планована діяльність

Реконструкція частини нежитлових споруд по вул. Миколи Микитюка, 106 в м. Ізяслав Хмельницької області під виробництво: паперу; картону; гофрованого картону; гофротари. Потужність виробництва: 190 т/добу (65,55 тис. т/рік) паперу та картону; 190 т/добу гофротари. Виробництво паперу та картону здійснюється з відходів що не є небезпечними (відходи паперу та картону). При виробництві паперу та картону, обробленню підлягають відходи що не є небезпечними, код відходів що обробляються, відповідно до Національного переліку відходів: 0303 08; 15 01 01; 16 12 41; 19 12 01; 20 01 01. Загальна кількість відходів що обробляється становить 75,38 тис. тонн на рік, або 219 тонн на добу. Відповідно до Закону України «Про управління відходами», при обробці відходів що не є небезпечними здійснюються такі операції з відходами: R13 Зберігання відходів; R12 Сортивання відходів; R3 Рециклінг відходів.

Місце провадження планованої діяльності:

Хмельницька обл. Шепетівський р-н Ізяслав Миколи Микитюка 106

(загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності

(потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо), місце провадження планованої діяльності)

2. Суб'єкт господарювання

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЗЕЛЕНИЙ ПАРК" 37728050

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті)

Україна, 30300, Хмельницька обл., Шепетівський р-н, місто Ізяслав, вул.Микитюка Миколи, будинок 106

місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адре-

са), контактний номер телефону)

3. Уповноважений орган, який забезпечує проведення громадського обговорення

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035

OVD@mepr.gov.ua

+38 (044) 206-31-40 /+38 (044) 206-31-50

Грицак Олена Анатоліївна

(найменування уповноваженого органу, місцезнаходження, номер телефону та контактна особа)

4. Процедура прийняття рішення про провадження планованої діяльності та орган, який розглядатиме результати оцінки впливу на довкілля

Висновок з оцінки впливу на довкілля, що видається Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України відповідно до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»

(вид рішення про провадження планованої діяльності, орган, уповноважений його видавати нормативний документ, що передбачає його видачу)

5. Строки, тривалість та порядок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, включаючи інформацію про час і місце усіх запланованих громадських слухань

Тривалість громадського обговорення становить 25 робочих днів з моменту офіційного опублікування цього оголошення (зазначається у назві оголошення) та надання громадськості доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації, визначеної суб'єктом господарювання, що передається для видачі висновку з оцінки впливу на довкілля.

Протягом усього строку громадського обговорення громадськість має право подавати будь-які зауваження або пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у

тому числі в електронному вигляді) та усно під час громадських слухань із внесенням до протоколу громадських слухань. Пропозиції, надані після встановленого строку, не розглядаються.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення

Громадські слухання відбудуться

1 Дата та час: 18.11.2025 12:00;

1 Лінк: <https://mepr.webex.com/mepr-ru/j.php?MTID=ma708bd48eb87c95b3e099ee37c6cd0e8>

Номер наради: 2366 308 8501

Пароль: UprmcRrq446;

(зазначити дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

6. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, що забезпечує доступ до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої доступної інформації щодо планованої діяльності

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035

OVD@mepr.gov.ua

+38 (044) 206-31-40 /+38 (044) 206-31-50

Грицак Олена Анатоліївна

(зазначити найменування органу, місцезнаходження, номер телефону та контактну особу)

7. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, до якого надаються зауваження і пропозиції, та строки надання зауважень і пропозицій

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035

OVD@mepr.gov.ua

+38 (044) 206-31-40 /+38 (044) 206-31-50

Грицак Олена Анатоліївна

(зазначити найменування органу, поштову та електронну ад-

ресу, номер телефону та контактну особу)

Зауваження і пропозиції приймаються протягом усього строку громадського обговорення, зазначеного в абзаці другого пункту 5 цього оголошення.

8. Наявна екологічна інформація щодо планованої діяльності

Звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності на **586** аркушах.

Відсутні

(зазначити усі інші матеріали, надані на розгляд громадськості)

Відсутні

(зазначити іншу екологічну інформацію, що стосується планованої діяльності)

9. Місце (місця) розміщення звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації (відмінне від приміщення, зазначеного у пункті 6 цього оголошення), а також час, з якого громадськість може ознайомитися з ними

Звіт з оцінки впливу на довкілля знаходиться:

- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЗЕЛЕНИЙ ПАРК".

Хмельницька обл., Шепетівський р-н, місто Ізяслав, вул.Микитюка Миколи, будинок 106.

Директор Кушмітько О. В.

- Ізяславська міська територіальна громада Хмельницької області.

Хмельницька обл, Шепетівський р-н, м. Ізяслав, вул. Незалежності, буд 43.

Голова: Шлегель Сергій Вадимович

Громадськість може ознайомитись із Звітом з **17.10.2025** протягом робочого часу.

(найменування підприємства, установи, організації, місцезнаходження, дата, з якої громадськість може ознайомитися з документами, контактна особа)

{Додаток 3 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 824 від 14.09.2020, № 967 від 08.09.2023}

Можливо, одне з головних відкриттів 21 століття: оголосили лауреатів Нобелівської премії з хімії

Нобелівську премію з хімії цього року присуджено японському науковцю Сусуму Кітагаві, британцю Річарду Робсону та вченому з Йорданії Омару М. Ягі. Вони отримали її "за розроблення метал-органічних каркасів".

Лауреати розробили унікальні молекулярні структури з великими порами, крізь які можуть проходити різні гази та хімічні сполуки. Про це повідомляє 24 Канал з посиланням на сайт Нобелівського комітету.

Що відомо про цьогорічних нобелівських лауреатів з хімії?

Їхні дослідження відкрили нові шляхи для розв'язання глобальних екологічних проблем. Зокрема, метал-органічні каркаси можуть бути використані для очищення води від ПФАС – стійких синтетичних речовин, відомих як "вічні хімікати", що накопичуються в організмі людини та практично не розкладаються у природі. У Європейському Союзі нині активно працюють над технологіями, які здатні вивести ці сполуки з довкілля.

Крім того, матеріали MOF допомагають розкласти залишки лікарських препаратів у природі, уловлювати вуглекислий газ з повітря або навіть збирати вологу в посушливих регіонах планети.

На основі відкриттів лауреатів уже створено широкий спектр метал-органічних каркасів із різними властивостями та функціями. Хоча більшість із них поки застосовуються лише у невеликих промислових масштабах, все більше компаній інвестують у розробку

технологій для масового виробництва таких матеріалів.

Зокрема, у сфері електроніки MOF уже використовуються для утримання токсичних газів, що застосовуються у процесі виготовлення напівпровідників. Інші типи MOF здатні розкласти шкідливі гази, зокрема ті, що можуть бути використані як хімічна зброя. Багато компаній також тестують матеріали, здатні вловлювати вуглекислий газ на заводах і електростанціях, щоб зменшити викиди парникових газів..

На думку багатьох експертів, метал-органічні каркаси мають настільки широкий спектр можливостей, що можуть стати одним із ключових матеріалів XXI століття.

Хто вже став лауреатами Нобелівської премії?

Фред Ремсдел, Мері Бранков і Шимон Сакагучі отримали Нобелівську премію з медицини за відкриття у периферійній імунній толерантності.

Їхні дослідження мають великий потенціал для розробки нових підходів до лікування аутоімунних захворювань та раку.

Нобелівську премію з фізики 2025 року присуджено Джону Кларку, Мішелю Деворе та Джону Мартінісу за відкриття в галузі квантової механіки.

Джерело: 24 Канал

Земля може скорегувати глобальне потепління, але її методи нам дуже не сподобаються

Нове дослідження вчених з Каліфорнійського університету пропонує тривожний погляд на майбутнє клімату нашої планети. Виявляється, механізми, які регулюють температуру Землі, можуть працювати не так стабільно, як вважалося раніше. Існує ймовірність, що глобальне потепління може запустити несподіваний процес "надмірної корекції". Наслідки будуть жахливими.

Яка доля може чекати на Землю?

Традиційно вчені вважали, що клімат Землі підтримується надійним і повільним природним процесом, відомим як вивітрювання гірських порід. Цей механізм працює наступним чином: дощова вода поглинає вуглекислий газ з атмосфери, після чого, контактуючи з гірськими породами на суходолі, повільно їх розчиняє. Потрапляючи в океан, зв'язаний вуглець з'єднується з кальцієм, утворюючи вапнякові рифи та мушлі, що надійно "замикає" вуглець на морському дні на мільйони років. Вважалося, що чим спекотнішою стає планета, тим швидше відбувається вивітрювання, що призводить до поглинання більшої кількості вуглекислого газу і, як наслідок, до охолодження, пише SciTechDaily.

Геологічні дані свідчать, що в минулому льодовикові періоди були настільки екстремальними, що вся поверхня Землі вкривалася льодом і снігом, перетворюючись на суцільну снігову кулю. Так було не щоразу, але вже доведено принаймні одне таке зледеніння 700 мільйонів років тому. Такий сценарій не вписується в модель плавного регулювання температури, що вказує на існування іншого, потужнішого механізму.

Нове дослідження припускає, що відсутньою ланкою є процес поховання вуглецю в океані. Зі збільшенням рівня CO₂ в атмосфері та нагріванням планети в океані потрапляє більше поживних речовин, зокрема фосфору. Ці речовини стимулюють ріст фітопланктону, який поглинає вуглекислий газ під час фотосинтезу. Коли планктон гине, він опускається на дно, забираючи з собою вуглець.

Проблема виникає через те, що тепліші океани втрачають кисень. У безкисневому середовищі фосфор не захоронюється на дні, а переробляється, повертаючись у воду. Це створює небезпечний зворотний зв'язок: більше поживних речовин призводить до росту ще більшої кількості планктону, розкладання якого ще сильніше виснажує кисень, що, своєю чергою, вивільняє ще більше фосфору. Хоча при цьому величезні обсяги вуглецю все ж таки захоронюються на дні, цей процес призводить до швидкого та різкого охолодження планети.

Комп'ютерне моделювання показує, що ця система не стабілізує клімат плавно, а "перегинає палицю", охолоджуючи Землю значно нижче за початкову температуру, що може спровокувати льодовиковий період.

Один з авторів дослідження, геолог Енді Ріджвелл, порівнює цей процес з термостатом, який працює з переборами. У своєму дослідженні, опублікованому в журналі Science, він пояснює, що це схоже на ситуацію, коли кондиціонер знаходиться в іншій кімнаті, а не там, де встановлений термостат, що робить його роботу нерівномірною. У минулому, коли рівень кисню в атмосфері був нижчим, цей кліматичний "термостат" працював ще більш хаотично, що і призводило до екстремальних зледенінь. Сьогоднішня вища концентрація кисню, ймовірно, пом'якшить цей ефект, але не усуне його повністю.

Водночас інші дослідження вказують, що людська діяльність вже відтермінувала наступний природний льодовиковий період, який, згідно з циклами орбіти Землі, мав би початися в найближчі тисячоліття.

Джерело: SciTechDaily

